การจัดการหนี้สินที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

DEBT MANAGEMENTAFFECTING QUALITY OFLIFEOFBURIRAMTEACHER SAVINGSCOOPERATIVEMEMBERS

ชยพล ดิษยศิริกร

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1)เพื่อศึกษาการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ (2)เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ (3)เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการหนี้สินกับการคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

ผลจากศึกษาตามวัตถุประสงค์คือ (1) การจัดการหนี้สินประกอบด้วย ด้านการวางแผนการชำระหนี้สิน ด้านการลงมือชำระหนี้สิน ด้านการการตรวจสอบภาระหนี้สิน และด้านการตรวจสอบภาระหนี้สิน พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยระดับมากที่สุด (2) คุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านสังคม และคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยระดับมากที่สุด(3)ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าเพศมีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ 1.อายุมีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ 2.การศึกษามีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ ระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย 3.ตำแหน่งมีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ 4.รายได้มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านสังคมและด้านสุขภาพ 5.สถานภาพมีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ

คำสำคัญ : การจัดการหนี้สิน , คุณภาพชีวิต

ABSTRACT

This study aimed at (1) To study the debt management of Buriram Teachers Savings Cooperative members(2) To study the quality of life of the Buriram Teacher Savings Cooperative members. (3) To explore personal factors affecting quality of life of Buriram Teachers Savings Cooperative members(4) to find the relationship between debt management and quality of life of members of Buriram Province Teachers Savings Cooperative

The results of the study according to the objectives were: (1) Debt management consisted of debt repayment planning On the side of debt settlement in the field of debt inspection and the inspection of liabilities It was found that most of them had opinions with the highest level. (2) Quality of life of Buriram Teachers Savings Cooperative members consisted of physical quality of life. psychological quality of life Social quality of life and quality of life in health It was found that the majority had the highest level of opinion(3) Personal factors affecting quality of life of Buriram Teachers Savings Cooperative members found that gender had no different opinions on the level of quality of life overall. when considering each aspect It was found that in all aspects, there were no different levels of opinion, namelyphysically, mentally, socially, and healthily 1. Age had different opinions on the level of overall quality of life when considering each aspect. It was found that in every aspect, there were different levels of opinion, includingphysically, mentally, socially, and healthily 2. The study had different opinions on the level of overall quality of life when considering each aspect. It was found that the levels of opinions differed in mental, social and health aspects. There was no difference in opinion level, including physical aspects3. The position had no different opinions on the overall quality of life level. when considering each aspect It was found that in all aspects, there were no different levels of opinion, namely physical, mental, social and health aspects. 4. Income has different opinions on the level of quality of life as a whole when considering each aspect. It was found that the level of opinion was differentincluding physical and mental aspects, the level of opinion was not different, ie, social and health aspects 5. The status had different opinions on the level of quality of life as a whole when considering each aspect. It was found that in every aspect, there were different levels of opinion, including physical, mental, social and health aspects

Keywords : Debt Management, Quality of Life

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาหนี้สินของครู หรือ บุคลากรทางการศึกษา ยังคงเป็นปัญหาของประเทศไทยที่ทุกรัฐบาลให้ความสำคัญมาโดยตลอด แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเสร็จสิ้น นับเป็นระยะเวลาที่ล่วงเลยยาวนานนับสิบปี แต่จำนวนหนี้ดูเหมือนจะสูงขึ้นสวนทางกับอายุงานที่ลดน้อยถอยลงไปเรื่อย ๆ อีกทั้งช่องทางการเป็นหนี้ในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้นพบว่าแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ ๆ ของครูทั่วประเทศมาจากหลาย ๆ แหล่ง อันได้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์, สินเชื่อโครงการพัฒนาชีวิตครูฯ ผ่านธนาคารออมสิน, สินเชื่อโครงการกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา, โครงการเงินกู้ ช.พ.ค.ต่าง ๆ และแหล่งที่สามารถสร้างหนี้ได้ง่ายที่สุดอย่างบัตรเครดิต และกู้ยืมหนี้นอกระบบ เป็นต้น

จากข้อมูลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีจำนวนทั้งสิ้น 115 แห่ง มีจำนวนสมาชิกทั้งประเทศ 7.21 แสนคน การกระจายตัวของสมาชิกอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงสุดรองลงมาได้แก่ภาคเหนือ สมาชิกกว่าครึ่งก่อหนี้ผูกพันกับสหกรณ์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวซึ่งกว่า 20 ปีที่ผ่านมาการ“แก้ปัญหาหนี้สินครู” เป็นนโยบายที่ทุกรัฐบาลให้ความสำคัญซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษามีหนี้ในระบบ จากมูลค่าหนี้รวม 1.2 ล้านล้านบาท เมื่อปี 2558หนี้สินครูในปัจจุบันทั่วประเทศพุ่งสูงเกือบ 1.4 ล้านล้านบาท จำนวนนี้แยกเป็นการกู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมากที่สุดกว่า 8 แสนล้านบาทหนี้ที่กู้จากธนาคารออมสิน 3.9 แสนล้านบาท ธนาคารกรุงไทย 6 หมื่นล้านบาท ธนาคารอาคารสงเคราะห์ 6 หมื่นล้านบาท และจำนวนหนี้มากที่สุดอยู่ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูทั้ง 109 แห่ง จำนวน 8.74 แสนล้านบาท

เฉพาะปี2562 สหกรณ์ออมทรัพย์ครู 109 แห่ง ปล่อยกู้ไปให้ครูและบุคลากรการศึกษาไปกว่า 3.78 แสนล้านบาท โดยจำนวน 33 เปอร์เซ็นต์ กู้ไปใช้ส่วนตัว, 23 เปอร์เซ็นต์ กู้ไปชำระหนี้สินเดิม, 17 เปอร์เซ็นต์ กู้ไปซื้อบ้านและที่ดิน มี 12 เปอร์เซ็นต์ ที่กู้ไปใช้ทั่วไป ซึ่งสาเหตุของยอดกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่ค่อนข้างมากเพราะมีทั้งการเปลี่ยนสัญญาเงินกู้ รีไฟแนนซ์ และให้กู้เพิ่ม

ด้านการใช้เงินกู้สมาชิกครูส่วนใหญ่นำไปชำระหนี้สินเดิมในสหกรณ์และหนี้สินภายนอก รองลงมานำไปใช้เพื่อก่อสร้างปรับปรุงที่อยู่อาศัย ใช้จ่ายในครัวเรือน ซื้อบ้านพร้อมที่ดิน ยานพาหนะและอื่น ๆ เมื่อกระจายตามภาคพบว่า สมาชิกครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกู้เงินกับสหกรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้(NPL) ในระบบสหกรณ์ครู

สำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ก็ไม่ต่างจากสมาชิกของกลุ่มราชการอื่น ที่ตกอยู่ภายใต้กระแสการบริโภคนิยมที่ต้องการเป็นผู้ถูกมองว่าเป็นคนมีระดับ ทั้งที่ปัจจุบันอาจมีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย แต่การที่จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและปริมาณเงินในระบบที่มีจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ จึงเป็นช่องทางให้ทั้งเงินกู้และงวดการชำระหนี้มีการขยายออกไปอย่างมากจนแทบเกินกำลังของผู้กู้ นอกจากนี้จำนวนเงินในระบบของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่มีมูลค่ามหาศาล

ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ควรนิ่งนอนใจ ควรหันมาร่วมมือช่วยกันดูแลแก้ไขเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งสำหรับตัวสมาชิกเองก็ต้องปฏิบัติตนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันวิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้นที่จะทำให้สมาชิกมีหนี้สินน้อยที่สุดคือ สมาชิกต้องพยายามกำกับการใช้จ่ายของตนเองให้สมดุลกับรายได้ ลดความฟุ่มเฟือยลง ก่อนตัดสินใจซื้อสิ่งใดต้องคำนึงถึงความจำเป็นหรือประโยชน์ที่คุ้มค่า อีกทั้งหากรู้จักทำบัญชีควบคุมเงินรับ - จ่ายในครอบครัว ก็จะช่วยสร้างเสริมให้ตนเองมีวินัยทางการเงินมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อศึกษาการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

2.เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

3.เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ฯออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

4.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการหนี้สินกับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ที่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 2 การจัดการหนี้สินมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหางานศึกษาวิจัยนี้เพื่อศึกษาการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยดังต่อนี้

1.1 บริบทของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

1.2 ทฤษฎีการจัดการคุณภาพ Deming Cycle (PDCA)

1.3 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง(Literature Review)

2.ขอบเขตพื้นที่และประชากรประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเริ่มตั้งแต่สิงหาคม- ตุลาคม 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการหนี้สินที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์” เป็นการใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ และ เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ และ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการหนี้สินกับคุณภาพชีวิตของของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีประเด็นที่จะดำเนินการดังนี้ แนวทางการวิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้แก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ตำรา เอกสาร อ้างอิง ต่างๆ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในกา รสร้างแบบสอบ

ถาม และให้ผู้เชียวชาญ 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์โดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ และวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เพื่ออธิบายคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลตัวแปรต่างๆในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)วิเคราะห์ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการหนี้สิน และคุณภาพชีวิตโดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน (Standard Deviation) โดยเป็นการเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0ซึ่งมากกว่าเพศชาย มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 ตามลำดับ

- อายุส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปีมีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา ช่วงอายุ 23-30 ปีมีจำนวน 105คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 ช่วงอายุ 41-50 ปีมีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปมีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3

- ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นปริญญาตรีมีจำนวน 293 คนคิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมาปริญญาโท มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ระดับมัธยมศึกษาและปริญญาเอกมีจำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 2.5

- ตำแหน่งส่วนใหญ่เป็น ครู ค.ศ.2 มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมา ครู ค.ศ.1 มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ครูผู้ช่วยมีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และครู ค.ศ.3 ขึ้นไปมีจำนวน 74คน คิดเป็นร้อยละ 18.5

- รายได้ ส่วนใหญ่ 20,001-30,000 บาท มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมารายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 รายได้ 30,001-40,000 บาท มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และ รายได้ 40,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0

- สถานภาพส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0รองลงมา สถานภาพโสด มีจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ37.5และสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีจำนวน 30คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จังหวัดบุรีรัมย์ มีผลดังนี้

- การจัดการหนี้ด้านการวางแผนการชำระหนี้ พบว่าภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 4.67 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่วัตถุประสงค์ในการกู้เงินของท่าน สอดคล้องกับการแก้ปัญหาความจำเป็นของท่าน เช่น ซื้อบ้าน ซื้อรถ การศึกษาบุตร สุขภาพมีค่าเฉลี่ย 4.81ใช้เงินด้วยความระมัดระวัง มีการจดบันทึกรายรับ – รายจ่าย เพื่อกันเงินไว้ชำระยอดหนี้ตรงตามกำหนดมีค่าเฉลี่ย 4.55 มีการดำเนินการประเมินรายรับก่อนขอสินเชื่อเงินกู้ มีค่าเฉลี่ย 4.72 กำหนดเป้าหมายด้านระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้อย่างรอบคอบเป็นระบบ เพื่อลดภาระหนี้สินให้เร็วที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.64 และมีการศึกษา วิธีคำนวณดอกเบี้ยระยะเวลาการชำระคืนสินเชื่อ จนเกิดความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 4.64

- การจัดการหนี้ด้านการงมือชำระหนี้พบว่าภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยรวม 3.94 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ได้แก่ดำเนินการชำระหนี้ตรงตามกำหนด เพื่อหลีกเลี่ยงการส่งหนังสือทวงถามถึงผู้ค้ำประกันมีค่าเฉลี่ย 4.75 มักดำเนินการปิดบัญชีหนี้ที่เหลือน้อยเพื่อจะได้มี

เงินเหลือสำหรับปิดหนี้ตัวอื่นได้เร็วขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.66 ความคิดเห็นในระดับปานกลางได้แก่ ชำระหนี้ได้มากกว่ายอดเรียกเก็บขั้นต่ำตามกำหนดเพื่อการหมดภาระหนี้ไวขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.16 และชำระหนี้ได้มากกว่ายอดเรียกเก็บขั้นต่ำตามกำหนดเพื่อการหมดภาระหนี้ไวขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.16

- การจัดการหนี้ด้านการตรวจสอบภาระหนี้ภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 4.67 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดได้แก่ ปรับปรุงการใช้ชีวิตด้วยการตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นทิ้งไปและพยายามหาวิธีเพิ่มรายได้ มีค่าเฉลี่ย 4.64 ทราบว่าไม่ควรสร้างหนี้ก้อนใหม่ หากยังชำระหนี้ก้อนเดิมไม่หมด มีค่าเฉลี่ย 4.56 และเปรียบเทียบเงื่อนไขการให้สินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยจากหลาย ๆ แหล่งเช่น ธนาคารกรุงไทยหรือธนาคารออมสิน มีค่าเฉลี่ย 4.71

- การจัดการหนี้ด้านกระปรับปรุงหนี้ภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 4.67และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดได้แก่ ชำระหนี้ก้อนเดิมให้หมดก่อนค่อยทำการ ขอสินเชื่อใหม่มีค่าเฉลี่ย 4.40 ปรึกษาเจ้าหน้าเพื่อขอรับการ ปรับโครงสร้างหนี้โดย ขยายระยะเวลาชำระหนี้ ลดต้นลดดอก ปรับเงื่อนไขการผ่อนชำระให้เหมาะกับรายได้ หรือโอนทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ เป็นต้นมีค่าเฉลี่ย 4.73 และเมื่อชำระหนี้หมดแล้ว ท่านนำเงินส่วนที่เคยกันไว้สำหรับชำระหนี้ มาเปลี่ยนเป็นเงินเก็บแทน เพื่อเพิ่มความพร้อมทางการเงินมีค่าเฉลี่ย 4.58

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 คุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

- คุณภาพชีวิตด้านร่างกายพบว่าภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 4.62และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดได้แก่ มีสวัสดิการรักษาพยาบาลตรวจสุขภาพประจำปี มีค่าเฉลี่ย 4.75 บริโภคอาหารถูกสุขลักษณะ พักผ่อนอย่างเพียงพอมีค่าเฉลี่ย 4.62 .มีวิธีผ่อนคลายในช่วงปิดภาคเรียน เช่น เที่ยวต่างจังหวัด ดูหนัง ฟังเพลงมีค่าเฉลี่ย 4.71 ออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ มีร่างกายแข็งแรงพร้อมปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ย 4.38 และสถานที่ทำงานของท่านเอื้อต่อการทำงานให้สำเร็จตามหน้าที่ความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ย4.65

- คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ พบว่าภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 4.62 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดได้แก่มีความสุขในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 4.67 มีความมั่นคงในอาชีพข้าราชการครูและรู้สึกมีความมั่นคงของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย 4.71 มีความพอใจต่อค่าตอบแทนต่าง ๆ จากทางราชการ เช่น เงินเดือน เงินการเบิกเล่าเรียนบุตรเงินการเบิกค่ารักษาพยาบาลบิดามารดา มีค่าเฉลี่ย 4.57 และ มีความปลอดภัยต่ออาชีวอนามัยสิ่งแวดล้อมชั่วโมงการทำงาน วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในสถานที่ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 4.67

- คุณภาพชีวิตด้านสังคม พบว่าภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 4.69 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดได้แก่มีสัมพันธภาพที่ดีเป็นที่ยอมรับนับถือจากนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ครอบครัว และชุมชนมีค่าเฉลี่ย 4.76 สังสรรค์กับเพื่อร่วมงานบ้างในบางโอกาส มีค่าเฉลี่ย 4.60 ได้รับการชื่นชมจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 4.67 และให้การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในเรื่องงาน และ ในด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 4.75

- คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพพบว่าภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 4.51 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดได้แก่ ให้ความสำคัญกับสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.65 บริโภคอาหารถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ย 4.62 มีความระมัดระวังหรือหาแนวทางป้องกันในภาวะโรคระบาด มีค่าเฉลี่ย 4.84 และความคิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ออกกำลังกายเป็นประจำมีค่าเฉลี่ย 3.93

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ที่แตกต่างกัน สรุปได้ว่า

- เพศ มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ

-อายุ มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ

-การศึกษา มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ ระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย

-ตำแหน่ง มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ

-รายได้ มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ระดับความเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านสังคมและด้านสุขภาพ

-สถานภาพ มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในทุกด้านมีระดับความเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบสมมติฐานที่ 2

การจัดการหนี้สินมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ครูจังหวัดบุรีรัมย์

-การจัดการหนี้สินโดยรวม มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 56.7 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการหนี้สินโดยรวม มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 52.2 ด้านจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 49.9 ด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 48.3 และด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 52.5

การจัดการหนี้สินด้านการวางแผนวิธีการชำระหนี้ มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 51.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการหนี้สินด้านการวางแผนวิธีการชำระหนี้ มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 52.1 ด้านจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 44.7 ด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 41.8 และด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 44.8

การจัดการหนี้สินด้านการลงมือชำระหนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 2.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการหนี้สินด้านการลงมือชำระหนี้ มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 12.1 ไม่มีความสัมพันธ์กับ ด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 3.1 ด้านจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 5.3และด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 4.0

การจัดการหนี้สินด้านการตรวจสอบภาระหนี้ มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 49.9 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการหนี้สินด้านการตรวจสอบภาระหนี้ มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 44.9 ด้านจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 47.5 ด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 48.5และด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 39.1

การจัดการหนี้สินด้านการปรับปรุงหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 63.9 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดการหนี้สินด้านการปรับปรุงหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 54.1 ด้านจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 61.1 ด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 57.1 และด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 55.9

ข้อเสนอแนะ

การสำรวจแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้ผู้ค้ำประกัน ที่ค้ำประประกัน ช่วยกระตุ้นและตรวจสอบกันและกันในการผ่อนชำระสินเชื่อเงินกู้ยืม และ ควรกู้ยืมให้เป็นหนี้ที่ดี เช่น การศึกษา ซื้อบ้าน ที่ดิน และ ทราบว่าไม่ควรสร้างหนี้ก้อนใหม่โดยยังชำระหนี้ก้อนเก่าไม่หมด แต่เป็นไปได้ยากเพราะจำเป็นต้องรีเทิร์นสินเชื่อเพื่อการดำรงชีพ และมีความจำเป็นต้องรีเทิร์นสินเชื่อ และชำระหนี้ในขั้นต่ำสุด เพราะต้องเหลือเงินเดือนไว้ใช้จ่ายในครัวเรือน

การวิจัยนี้ ควรเพิ่มการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อจะได้ข้อมูลวิจัยในเชิงคุณภาพเนื่องจากจะมีประโยชน์ในการวางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ในการจัดการหนี้สินที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดบุรีรัมย์ ได้

เอกสารอ้างอิง

กิติศักดิ์ พลอยพานิชเจริญ.(2558). *เขาให้ผมเป็นผู้จัดการคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).หน้า 131

คณาจารย์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.(2544).*วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.หน้า 38-39

จุฑา เทียนไทย.(2560).*การจัดการมุมมองนักบริหาร อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*(พิมพ์ครั้งที่ 6).กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.หน้า 65-68

ชัจจ์ชนันต์ ธรรมจินดา.(2551).*รวมสุดยอดแนวคิด การจัดการสมัยใหม่*.กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี พริ้นท์ (1991) หน้า 53

ผาสุก มุทธเมธา.(2540). *คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร:บริษัท คอมแพคท์พริ้น จำกัด. หน้า 67-68,72

พยอม วงศ์วารศรี.(2559).*องค์การและการจัดการ*(พิมพ์ครั้งที่ 6).กรุงเทพมหานคร:คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.หน้า 58

พรรณทิพา ศักดิ์ทอง .(2554). *คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.หน้า 1-2

พิสัย กรัยวิเชียร และกิจจา บานชื่น. (2557) . *การพัฒนาคุณภาพ*.กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.หน้า 111-112,116

พีรญากัณฑบุตร.(2561). *การจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัทสหธรรมิก จำกัด .หน้า 29-30

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา .(2545).*การจัดการเชิงกลยุทธ์*.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.หน้า 120-121

ภัทรวดี เพิ่มวณิชกุล.(2559).*หลักการจัดการ*.ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.หน้า 10

มัลลิการ ต้นสอน. (2544). *การจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร:บริษัทเอ็ซเปอร์เน็ต .หน้า 76

รัตติกร จิตรไกรสร.(2559).*องค์การและการจัดการ*.กรุงเทพมหานคร:ศูนย์การเรียนรู้และผลิตสิ่งพิมพ์ดิจิตอล มหาวิยาลัยรัชภัฏมหานคร.หน้า 12-13

วิภาพร มาพบสุข.(2553).*การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม*.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. หน้า 3-6,25

ศิริ ฮามสุโพธิ์.(2543).*ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร:โอ.เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.หน้า 81-82

ศิริพร นุชสำเนียง.(2559).*การจัดการและพฤติกรรมองค์การ*(พิมพ์ครั้งที่ 1).นครปฐม: โรงพิมพ์ภูมิการพิมพ์.หน้า 58

สมคิด บางโม.(2558).*องค์การและการจัดการ*(พิมพ์ครั้งที่ 7).กรุงเทพมหานคร:บริษัทจูน พับลิชชิ่ง จำกัด.หน้า 78

สมชาย เทพแสง,อรจิรา เทพแสง และอัจฉริยา เทพแสง . (2552). *การบริหารจัดการสมัยใหม่* : กุญแจสู่ความเป็นเลิศ(พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.หน้า 75-77

สมชาย ปัญญเจริญ .(2561). *การจัดการ มุมมองจากอดีต สู่ปัจจุบันและอนาคต*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 11

สมบัติ กาญจนกิจ และคณะ.(2551).โครงการพัฒนา: *การออกกำลังกายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*.อยุธยา :เทียนวัฒนาพริ้นท์ติ้ง .หน้า 11-13

สิริโฉม พิเชษฐ์บุญเกียรติ.(2552). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม*(พิมพ์ครั้งที่ 4).โรงพิมพ์เจริญอักษร.หน้า 1, 3, 46

สิรินดา กมลเขต.(2558).*ทฤษฎีองค์การและการจัดการ*.มหาสารคาม:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. หน้า 12

อนุศักดิ์ ฉิ่นไพศาล.(2557). *การพัฒนางานด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต*.กรุงเทพมหานคร : ซีเอดยูเคชั่น, หน้า 240-242